

YFIRSETUKVENNALÖG.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 3. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, um breyting á yfirsetukvennalögum nr. 14, 22. október 1912, höfum látið innfæra í meginmál laga nr. 14, 22. október 1912, breytingar þær, sem gjörðar eru á þessum lögum samkvæmt fyrstnefndum lögum og lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, og gefum þau hérmeð út í einu lagi sem yfirsetukvennalög.

1. gr.

Engin getur orðið yfirsetukona hér á landi, nema hún hafi staðizt próf í yfirsetukvennaskólanum í Reykjavík, eða konunglegu fæðingarstofnuninni í Kaupmannahöfn, eða öðrum erlendum yfirsetukvennaskóla, sem landlæknir tekur gildan.

Yfirsetukonur í Reykjavík skulu hafa notið kennslu í fæðingarstofnuninni í Kaupmannahöfn eða annari erlendri fæðingarstofnun, sem að dómi landlæknis veitir jafngóða fræðslu.

2. gr.

Hverri sýslu landsins skal skipta í yfirsetukvennaumdæmi, og ræður sýslunefnd þeirri skiptingu, tölu umdæmanna og takmörkum þeirra og velur þeim heiti. Ein skal vera yfirsetukona í hverju umdæmi og hafa þar aðsetur, er sýslunefnd þykir hæfa.

Í hverjum kaupstað skal vera yfirsetukona, ein eða fleiri; því ræður bæjarstjórn, hversu margar þær eru.

3. gr.

Sýslumaður skipar yfirsetukonur eftir tillögum sýslunefndar og fær þeim veitingarbréf; en í kaupstöðum bæjarfógeti eftir tillögum bæjarstjórnar.

Þó skal jafnan leita álits héraðslæknis, áður yfirsetukona er skipuð; ef héraðslæknir telur hana óhæfa til starfsins, skal fresta skipuninni og skjóta því máli undir fullnaðarúrskurð landlæknis.

4. gr.

Laun yfirsetukvenna í kaupstöðum skulu greidd úr bæjarsjóði, en í sveitum að einum þriðja hluta úr sýslusjóði og að tveimur þriðju hlutum úr ríkis-

sjóði. Utan kaupstaða skulu launin greidd á manntalsþingi, en mánaðarlega í kaupstöðum. 63
19. maí

Launin skal miða við manntal umdæmisins við síðustu áramót, þannig:

1. Í þeim umdæmum, þar sem fólkstal er 300 eða minna, skulu árslaun vera 300 krónur.
2. Í umdæmum, sem hafa fleiri en 300 manna, skulu árslaunin vera 300 krónur, að viðbættum 10 kr. fyrir hverja fulla fimm tugi manna, sem fram yfir eru 300.
3. Í kaupstöðum, þar sem eru tvær eða fleiri yfirsetukonur, skal deila íbúatölu jafnt milli þeirra, og því næst reikna þeim laun á sama hátt og öðrum yfirsetukonum, þó aldrei yfir 1000 kr. í byrjunarlaun.

Laun allra yfirsetukvenna skulu hækka eftir 5 ár um 50 krónur, og eftir önnur 5 ár um 50 krónur. Þó mega launin án dýrtíðaruppbótar aldrei fara fram úr 1500 krónum.

Á laun þessi greiðist dýrtíðaruppbót af aðiljum eftir þeim reglum, sem gilda um starfsmenn ríkisins. Yfirsetukonur, sem skipaðar hafa verið áður en lög þessi öðluðust gildi, taka launabót eftir þjónustualdri.

5. gr.

Sýslunefndir og bæjarstjórnir mega veita þeim yfirsetukonum hæfileg eftirlaun, er fengið hafa lausn frá starfa sínum fyrir elli sakir eða vanheilsu.

Ef yfirsetukona slasast, þegar hún er að gegna lögmaeltu starfi sínu, svo að hún verður að fá lausn, og er ekki fær um að vinna fyrir sér á annan hátt, þá skal hún eiga kröfu til eftirlauna, en bæjarstjórn eða sýslunefnd ákveður upphæð þeirra.

Eftirlaun greiða sömu aðiljar og launin greiða, í sama hlutfalli.

6. gr.

Hver yfirsetukona er skyldug að láta aðstoð sína tafarlaust í té hverri þeirri sængurkonu í umdæminu, er gerir boð eftir henni.

Nú бага yfirsetukonu veikindi eða önnur lögleg forföll, og eru þá yfirsetukonur í næstu umdæmum skyldar að gegna, ef þær mega því við koma án þess að vanrækja sín umdæmi.

7. gr.

Yfirsetukonum ber sanngjörn þóknun fyrir yfirsetu og hjúkrun sængurkvenna, og að auki ókeypis fararbeiði báðar leiðir. Þessi þóknun skal vera eigi minni en 7 kr. fyrir að sitja yfir og kr. 2.50 fyrir hvern dag, sem yfirsetukona dvelur hjá sængurkonunni, nema þann dag, er hún tekur á móti barninu, en 1 kr. fyrir hverja vitjun í kaupstað eða kaupþúni þar sem yfirsetukona býr.

Ef sængurkona þiggur af sveit, eða er svo fátæk, að hún getur ekki borgað, þá á yfirsetukona heimtingu á að sveitarsjóður greiði henni þóknunina fyrir yfirsetustarfið og nauðsynlega aðhjúkrun, og skal ekki telja þau gjöld sem veittan sveitarstyrk.

8. gr.

Landlæknir skal semja og stjórnarráðið staðfesta yfirsetukvennareglugerð um skyldur yfirsetukvenna og gjöld fyrir aukaverk þau, er þær inna af hendi.

9. gr.

Brjóti nokkur yfirsetukona gegn því, sem henni er gert að skyldu með lögum þessum og yfirsetukvennareglugerðinni, skal hún sæta sektum, sem renna í landssjóð, nema þyngri hegning liggi við afbroti hennar að lögum. Verði hún sek af nýju, og eru miklar sakir til, einkum ef hún hefir oftár en einu siðni skorazt undan að vitja sængurkonu tafarlaust og að forfallalaus, þá skal henni vikið frá. Ef yfirsetukona ljóstar upp því, sem einhver kona hefir trúað henni fyrir sem yfirsetukonu um hagi sína, skal henni þegar vikið frá starfi sínu.

10. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931, og frá sama tíma eru yfirsetukvennalög 17. des. 1875 og lög nr. 9, 13. apríl 1894, um breyting á 3. og 5. gr. yfirsetukvennalaga 17. des. 1875, úr gildi felld.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Árnason.